

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВництва та архітектури»**

КАФЕДРА Матеріалознавства та обробки матеріалів
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

бересень 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проблеми розробки нових будівельних матеріалів для зменшення тепловитрат в умовах України

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 132 «Матеріалознавство»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Прикладне матеріалознавство»
(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)

розробник Бекетов Олександр Вадимович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна спрямована на вивчення загальних концепцій побудови математичної моделі, що являє собою систему рівнянь, в яких, в якості функції мети, є показник якості, а в якості керованих змінних – хімічний склад та технологічні режими; загальних методик практичного впровадження отриманих моделей для оптимізації технологічних процесів та прогнозу якісних характеристик різних матеріалів.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			VIII	
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4	120	
Аудиторні заняття, у т.ч:	46		46	
лекції	22		22	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	24		24	
Самостійна робота, у т.ч:	74		74	
підготовка до аудиторних занять	16		16	
підготовка до контрольних заходів	4		4	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	24		24	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			Екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: освоєння основних різновидів нових будівельних матеріалів та активне їх впровадження для зменшення тепловитрат в умовах України, що являє собою систему заходів по утепленню житлового фонду завдяки будівництву каркасно-модульного типу шляхом використання сендвіч-панелей, застосуванню газо- та пінобетону, покриттю стін будівель різного виду пластиками, тощо.

Завдання дисципліни: формування у студента знань та навичок до вирішення поставленої задачі, придбання навичок, необхідних для вибору оптимального варіанту утеплення житлових будинків будівельними матеріалами з покращеними властивостями.

Пререквізити дисципліни. Дано дисципліна базується на засвоєнні наступних дисциплін: «Будівельне матеріалознавство», «Порошкові, композиційні матеріали та методи локальної поверхневої обробки», «Зварювання та інші способи з'єднання конструкційних матеріалів», «Функціональні та полімерні матеріали».

Постреквізити дисципліни: Дано дисципліна перекликається з наступними дисциплінами: «Використання високоміцних матеріалів в машинобудуванні та будівництві», «Сучасні технології виготовлення матеріалів для облицювання будівель».

Компетентності. Здатність критичного аналізу та прогнозування характеристик нових та існуючих матеріалів, параметрів процесів їх отримання та обробки; здатність застосовувати сучасні методи і методики експерименту у лабораторних та виробничих умовах, уміння роботи із дослідницьким та випробувальним устаткуванням для вирішення завдань в галузі матеріалознавства; знання основних груп матеріалів та здатність обґрунтувати їх вибір для конкретних умов експлуатації; здатність оцінювати техніко-економічну ефективність досліджень, технологічних процесів та інноваційних розробок з урахуванням невизначеності умов і вимог; знання основ дослідницьких робіт, стандартизації, сертифікації і акредитації матеріалів та виробів; розуміння обов'язковості дотримання професійних і етичних стандартів; здатність планувати і виконувати дослідження, обробляти результати експерименту з використанням сучасних інформаційних технологій, програмного забезпечення, інтерпретувати результати натурних або модельних експериментів.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

1. Уміти обґрунтовано призначати показники якості матеріалів та виробів.
2. Уміти застосовувати вимоги вітчизняних та міжнародних нормативних документів щодо формулювання та розв'язання наукових та науково-технічних задач розробки, виготовлення, випробування, сертифікації, утилізації матеріалів, створення та застосування ефективних технологій виготовлення виробів.
3. Демонструвати обізнаність та практичні навички в галузі технологічного забезпечення виготовлення матеріалів та виробів з них.

Методи навчання:

1. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, робота з підручником; демонстрування, самостійне спостереження, лабораторні роботи);

2. Методи стимулування навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента; стимулування обов'язку і відповідальності в навчанні).

Форми навчання: індивідуальні, групові, фронтальні, колективні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Розробка нових будівельних матеріалів для зменшення тепловитрат					
Актуальність розробки нових будівельних матеріалів для зменшення тепловитрат в умовах України. Передумови, які привели до необхідності утеплення житлового фонду України шляхом розробки нових будівельних матеріалів. Економічні чинники, що впливають на собівартість теплоізоляційних матеріалів.	16	6	6	-	4
Основні види тепловитрат. Типи теплоізоляції відповідно до способів теплопередачі. Тепловитрати при вентиляції, випромінюванні, теплообміні. Теплоізоляція що відбиває з метою запобігання втрати за рахунок відбиття інфрачервоного «теплового» випромінювання (рідка теплоізоляція); запобігає тепловтратам за рахунок теплопровідності, водопоглинання, паропроникності, тобто за рахунок кондуктивного і конвективного теплообміну (поєднання передачі тепла через сам матеріал і повітря або газ, що знаходиться в ньому).	16	6	6	-	4
Теплоізоляційні матеріали та їх фізико-механічні властивості. Основні види теплоізоляційних матеріалів, їх переваги та недоліки. Властивості матеріалів та основні вимоги, що висуваються до їх якості.	16	6	6	-	4
Технології виробництва нових теплоізоляційних матеріалів. Стислі зведення з технології виробництва нових теплоізоляційних матеріалів. Приклади з області матеріалознавства.	27	4	6	-	8
Аналіз нових будівельних теплоізоляційних матеріалів фірм-виробників.	12	-	-	-	12
Перспективи розвитку технології виробництва нових будівельних теплоізоляційних матеріалів.	12	-	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	90	22	24		44
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	30
Усього годин	120	22	24		74

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема заняття	Кількість годин
1-3	Актуальність розробки нових будівельних матеріалів для зменшення тепловитрат в умовах України.	6
4-6	Основні види тепловитрат. Типи теплоізоляції відповідно до способів теплопередачі.	6
7-9	Теплоізоляційні матеріали та їх фізико-механічні властивості.	6
10, 11	Технології виробництва нових теплоізоляційних матеріалів.	4

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занятъ	Кількість годин
1-3	Моделювання тепловитрат житлового будинку.	6
4-6	Утеплення будинків каркасно-модульного типу.	6
7-9	Дослідження довговічності теплоізоляційних матеріалів та динаміки розвитку їх руйнування під дією різних факторів (температура, навколишнє середовище, техногенні умови).	6
10-12	Області застосування нових теплоізоляційних матеріалів	6

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занятъ	Кількість годин
	Навчальний план не передбачає	

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1.	підготовка до аудиторних занять	16
2.	підготовка до контрольних заходів	4
3.	виконання курсового проекту або роботи	-
4.	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Аналіз нових будівельних теплоізоляційних матеріалів фірм-виробників. Перспективи розвитку технології виробництва нових будівельних теплоізоляційних матеріалів.	24 12 12
5.	підготовка до екзамену	30

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Письмовий, усний, самоконтроль і самооцінка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Розробка нових будівельних матеріалів для зменшення тепловитрат.

Максимальна оцінка за модуль – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається із:

- присутності студента на лекціях – максимальна кількість – 22 бали;
- практичні роботи – максимальна кількість – 28 бали;
- контрольної роботи за темами 1-4 (максимальна кількість 50 балів).

Присутності студента на лекціях – 2 бали за лекцію, якщо студент не був присутнім 0 балів.

Практичні роботи. Загальна кількість практичних робіт – 4 (7 балів за кожну роботу). За кожну практичну роботу **нараховують**:

- студент повністю розкрив тему роботи, надав правильні теоретичні тлумачення отриманим розрахунковим даним – 7 балів;
- студент розкрив тему заняття, але у розрахунках допущені неправильні обґрунтування отриманих розрахункових даних – 7-5 балів;
- студент не виконав розрахунки відповідно до теми практичного заняття, але навів у відповіді необхідні для розрахунків формули та концепції – 4-1 бал;
- за повну відсутність відповіді – 0 балів.

Контрольна робота складається з п'ятьох рівноважних питань теоретичного курсу. Максимальна кількість балів за кожне питання – 10. На кожне питання **нараховують**:

- студент повністю розкрив суть питання, надав правильне теоретичне обґрунтування отриманим результатам – 10 балів;
- студент розкрив суть питання, але у відповіді теоретично не обґрунтовано отримані результати – 9-6 балів;
- студент розкрив суть питання, але у відповіді зроблено невірне обґрунтування отриманих результатів – 5-4 балів;
- студент не повністю розкрив суть питання, у відповіді відсутні теоретичні тлумачення та обґрунтування отриманих результатів – 3-2 балів;
- студент не розкрив суть питання, але у відповіді наведено відповідні загальні теоретичні концепції – 1 бал;
- за повну відсутність відповіді – 0 балів.

Екзамен:

Екзаменаційна робота складається з чотирьох рівноважних питань теоретичного курсу. Максимальна кількість балів за кожне питання – 25 балів. На кожне питання екзаменаційної роботи **нараховують**:

- студент повністю розкрив суть питання, надав правильне теоретичне обґрунтування отриманим результатам – 25 балів;
- студент розкрив суть питання, але у відповіді теоретично не обґрунтовано отримані результати – 24-22 балів;
- студент розкрив суть питання, але у відповіді зроблено невірне обґрунтування отриманих результатів – 21-15 балів;
- студент не повністю розкрив суть питання, у відповіді відсутні теоретичні тлумачення та обґрунтування отриманих результатів – 15-7 балів;
- студент не розкрив суть питання, але у відповіді наведено відповідні загальні концепції – 6-1 бал;
- за повну відсутність відповіді – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середнєарифметичне між оцінкою за змістовий модуль та екзамен.

Порядок зарахування пропущених занять: захист реферату за темою пропущеного заняття з лекційного курсу або відпрацювання пропущеного практичного заняття шляхом виконання відповідного розрахункового завдання згідно з тематикою практичного заняття.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бобров Ю. Л., Овчаренко Е. Г., Шойхет Б. М., Петухова Е. Ю. Теплоизоляционные материалы и конструкции. – М.: ИНФРА-М, 2010. – 266 с.
2. Черноиван В.Н. Теплоизоляционные, кровельные и отделочные работы: Учебно-методическое пособие. – М.: Новое знание, 2015. – 272 с.
3. Соков В.Н. Энергоэффективная скоростная технология получения высокотемпературных теплоизоляционных материалов. – МИСИ-МГСУ, 2014. - 327 с.
4. Спектор Э.М. Рулонные, кровельные и гидроизоляционные материалы на основе эластомеров: учебное пособие. – М.: Издательство АСВ, 2003. – 127 с.
5. Полежаев Ю.В., Юревич Ф.Б. Тепловая защита. – М.: Энергия, 1976. – 392 с.
6. Волчук В.М. Конспект лекцій по проблемам розробки нових будівельних матеріалів для зменшення тепловитрат в умовах України – 2017 р. (електронна версія).

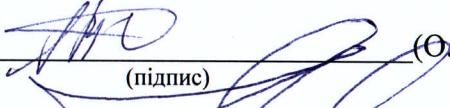
Допоміжна

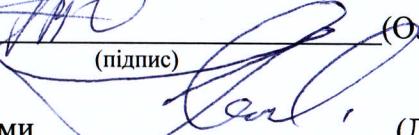
1. Каммерер И. С. Теплоизоляция в промышленности и строительстве, Пер. с нем. – М.: Стройиздат, 1965. – 378 с.

2. Китайцев В. А. Технология жилоизоляционных материалов. М.: Стройиздат, 1970. – 384 с.
3. Жуков А. В. Современное состояние и пути совершенствования технологии производства вспученного перлита и изделий из него в СССР и за рубежом. В кн.: Использование новых легких материалов и отходов производства в строительстве. – М.: Стройиздат, 1972. – 400 с
4. Справочник по производству теплоизвукоизоляционных материалов / Под ред. Спирина Ю.Л. - М.: Стройиздат, 1975. – 432 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B5%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D1%96%D0%B7%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8>
2. http://www.eere.energy.gov/consumer/your_home/insulation_airsealing/index.cfm/mytopic=11620
3. <http://www.webcitation.org/6HtCOWdda>
4. <http://blokbud.lviv.ua/teploizoljatsjni-materialu.html>

Розробник (О. В. Бекетов)
(підпис)

Гарант освітньої програми (Д. В. Лаухін)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
матеріалознавства та обробки матеріалів

Протокол від «16» вересня 2019 року № 3